

EUROOPAN
KOMISSIO

UNIONIN ULKOASIOIDEN
JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN
KORKEA EDUSTAJA

Bryssel 23.6.2021
JOIN(2021) 14 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle

**Kertomus EU:n digitaalisen vuosikymmenen kyberturvallisuusstrategian
täytäntöönpanosta**

Edistyminen strategisten aloitteiden toteuttamisessa

Viite	Aloite	Komissio/korkea edustaja	Tilanne
(1) Häiriönsietokyky, teknologinen riippumattomuus ja johtajuus			
1.1	Tarkistetun verkko- ja tietoturvadirektiivin hyväksyminen	Komissio	Parlamentin kannan odotetaan valmistuvan vuoden 2021 loppupuolella. Neuvosto esitti kesäkuussa tilanneselvityksen neuvottelujen edistymisestä. Tämän lisäksi ja ottaen huomioon energia-alan alakohtaiset säännöt kehitteillä on sähköasetuksen (EU) 2019/943 mukainen kyberturvallisuutta koskeva verkkosäätö energia-alan häiriönsietokyvyn ja suojan parantamiseksi. Digitaalista häiriönsietokykyä koskevan asetuksen ja direktiivin osalta parlamentin kannan odotetaan valmistuvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla. Neuvoston odotetaan muodostavan ehdotuksesta yleisnäkemyksen kesäkuussa 2021.
1.2	Tietoturvallisten esineiden internetiä koskevat sääntelytoimenpiteet	Komissio	Kattavia sääntöjä koskevat selvitykset ja kuulemiset ovat parhaillaan käynnissä. Edistyminen radiolaitedirektiivin (direktiivi 2014/53/EU) mukaisen delegoidun säädöksen antamisessa mahdollista hyväksymistä varten vuonna 2021; moottoriajoneuvoja koskevat säännöt on pantava täytäntöön heinäkuusta 2022 alkaen kaikkien uusien ajoneuvotyyppien osalta. Komissio työskentelee sidosryhmien kanssa tuotteiden, prosessien ja palvelujen kyberturvallisuussertifiointin aseman selvittämiseksi eri aloilla.
1.3	Toteutetaan investoinnit kyberturvallisuuteen (Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta, Horisontti Eurooppa -ohjelmasta ja elpymis- ja palautumistukivälineestä) erityisesti kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia- ja tutkimusosaamiskeskusten ja osaamiskeskusten verkoston kautta, kun ne ovat toiminnassa, siten, että julkiset ja yksityiset investoinnit saadaan nostettua vuosina 2021–	Komissio	Horisontti Eurooppa -ohjelman ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelman rahoitusmekanismeja varten on tarkoitus hyväksyä uudet työohjelmat, joita hallinnoi uusi kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia- ja tutkimusosaamiskeskus ja osaamiskeskusten verkosto.

Viite	Aloite	Komissio/korkea edustaja	Tilanne
	2027 aina 4,5 miljardiin euroon.		
1.4	Tekoälypohjaisten tietoturvan valvomopalvelujen verkosto EU:ssa (' Cyber Shield ') ja huipputurvallinen kvanttaviestintäinfrastruktuuri (EuroQCI)	Komissio	Jäsenvaltioita on kannustettu kehittämään kansallisia operatiivisia valmiuksia tietoturvan valvomopalvelujen avulla. Useat jäsenvaltiot aikovat käyttää elpymis- ja palautumistukivälinettä tietoturvan valvomopalvelujen edistämiseen, ja komissio ja muut EU:n toimielimet, elimet ja virastot sekä jäsenvaltiot käyvät parhaillaan keskusteluja siitä, miten voidaan yhdistää tietoturvan valvomopalvelut ja laskenta- ja analysointivalmiudet¹. Jäsenvaltiot jatkavat työtä EuroQCI-aloitteen edistämiseksi yhdessä komission ja Euroopan avaruusjärjestön kanssa. EuroQCI-toimintasuunnitelma odottaa jäsenvaltioiden hyväksyntää. Piakkoin käynnistetään ensimmäiset Digitaalinen Eurooppa -ohjelman ehdotuspyynnöt, joilla tuetaan kansallisia QCI-verkostoja ja EuroQCI:ssä tarvittavien keskeisten teknologioiden kehittämistä. Komissio hyväksyi helmikuussa 2020 siviili-, puolustus- ja avaruusteollisuuden välisiä synergioita koskevan toimintasuunnitelman. Siinä määritellään uusi lippulaivahanke, jonka tavoitteena on luoda EU:n satelliittipohjainen maailmanlaajuinen turvattu yhteysjärjestelmä. Useat jäsenvaltiot ovat sisällyttäneet turvattuja yhteyksiä koskevia aloitteita elpymis- ja palautumistukivälinettä koskeviin suunnitelmiinsa. Verkkojen Eurooppa -välineen digitaaliosioon kuuluvilla toimilla tuetaan rajat ylittävien yhteyksien rakentamista kansallisten verkkojen välille. Useat jäsenvaltiot ovat sisällyttäneet EuroQCI:n elpymis- ja palautumistukivälinettä koskeviin suunnitelmiinsa.
1.5	Kyberturvallisuusteknologioiden laajamittainen käyttöönotto tukemalla erityisesti pk-yrityksiä digitaali-innovointikeskittymien puitteissa	Komissio	Komissio pyrkii varmistamaan, että kyberturvallisuutta koskevaa sisältöä ja asiantuntemusta tarjotaan Euroopan digitaali-innovointikeskittymiä koskevan aloitteen kautta Digitaalinen Eurooppa -ohjelman puitteissa ja yhteistyössä kansallisten kyberturvallisuuden koordinoitikeskusten kanssa. Kyberturvallisuuden sidosryhmät, mukaan lukien Euroopan kyberturvallisuusjärjestö, kehittävät parhaillaan ”palveluluetteloa”

¹ Keskusteluja käydään CSIRT-verkoston, kyberkriisien yhteysorganisaatioiden verkoston (CyCLoNe) ja verkko- ja tietoturva-alan yhteistyöryhmän kanssa.

Viite	Aloite	Komissio/korkea edustaja	Tilanne
			kyberturvallisuuteen keskittyviä innovointikeskittymiä varten.
1.6	EU:n DNS-nimipalvelun kehittäminen, jotta EU:n kansalaisilla, yrityksillä ja julkishallinnolla on turvallinen ja avoin vaihtoehto internetin käyttöön (DNS4EU)	Komissio	Rahoitusta DNS4EU:n kehittämiseen on korvamerkitty Verkkojen Eurooppa -välineen digitaaliosion työohjelmassa vuosille 2021–2023², ja hankkeesta on tarkoitus järjestää ehdotuspyyntö vuonna 2021. Komissio keskustelee internetin turvallisuudesta myös internetin sidosryhmien kanssa ja aikoo käynnistää tutkimuksen EU:n rahoituksella tuettavan valmiussuunnitelman laatimiseksi maailmanlaajuisen DNS-järjestelmän eheyteen ja saatavuuteen vaikuttavien äärimmäisten skenaarioiden varalta. Parhaillaan valmistellaan tutkimusta keskeisten internetstandardien kehittämisen ja käyttöönoton seurannasta EU:n politiikkojen tueksi ja keskeisten internetstandardien, kuten IPv6:n, sekä vakiintuneiden internetin turvallisuusstandardien ja DNS-järjestelmää, reititystä ja sähköpostin turvallisuutta koskevien hyvien käytäntöjen käyttöönoton nopeuttamiseksi (suunniteltu aloitus syksyllä 2021). Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta myönnetään rahoitusta, jonka tarkoituksena on perustaa internetin seurantakeskus Euroopan kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia- ja tutkimusosaamiskeskuksen toiminnan puitteissa.
1.7	5G-välineistön täytäntöönpanon saattaminen päätökseen	Komissio	Jäsenvaltiot, joita komissio ja ENISA tukivat, edistyivät edelleen 5G-välineistön täytäntöönpanossa, erityisesti suuririskisiä toimittajia koskevien rajoitusten osalta. Muita EU:n tason toimia ovat ehdolla olevan 5G-verkkoja koskevan EU:n sertifiointijärjestelmän valmistelu ja verkko- ja tietoturva-alan yhteistyöryhmän käynnistämä analyysi Open RAN -järjestelmän turvallisuusvaikutuksista.
(2) Operatiivisten valmiuksien kehittäminen uhkien ehkäisemiseksi ja torjumiseksi ja niihin vastaamiseksi			
2.1	Saatetaan valmiiksi Euroopan kyberturvallisuuden kriisinhallintakehys ja	Komissio ja	Komissio antoi 23. kesäkuuta 2021 yhteisen kyberturvallisuusyksikön perustamista koskevan suosituksen, jossa käsitellään välitavoitteita,

² Parlamentti ja neuvosto pääsivät 12. maaliskuuta 2021 yhteisymmärrykseen ehdotetusta Verkkojen Eurooppa -välineestä (CEF2).

Viite	Aloite	Komissio/korkea edustaja	Tilanne
	määritetään yhteisen kyberturvallisuusyksikön perustamisprosessi, välitavoitteet ja aikataulu	korkea edustaja	prosessia ja aikataulua ja otetaan huomioon jäsenvaltioiden kanssa käydyt keskustelut.
2.2	Jatketaan kyberrikollisuutta koskevan ohjelman täytäntöönpanoa turvallisuusunionistrategian mukaisesti	Komissio	Jäsenvaltiot kartoittavat komission tuella parhaita käytäntöjä, jotka koskevat tilastotietojen kirjaamista, tuottamista ja julkaisemista tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä annetussa direktiivissä 2013/40/EU määriteltyjä kyberhyökkäysrikoksia koskevista ilmoituksista, syytetoimista ja tuomioista. Komissio seuraa edistymistä käynnissä olevissa rikkomusmenettelyissä, jotka koskevat sitä, että seitsemän jäsenvaltiota ei ole saattanut direktiiviä 2013/40/EU asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöään. Muita menettelyjä voidaan aloittaa myöhemmin vuonna 2021. Komissio käynnisti identiteettivarkauksia koskevan tutkimuksen, jonka tulosten odotetaan valmistuvan joulukuuhun 2021 mennessä. Rikostilastoja koskevaa tiedonkeruuta jatketaan vuonna 2021 direktiivin 2013/40/EU 14 artiklan mukaisesti.
2.3	Kannustetaan ja helpotetaan EU:n tiedusteluanalyysikeskukseen (INTCEN) sijoitettavan jäsenvaltioiden kybertiedustelua käsittelevän työryhmän perustamista	Korkea edustaja	Korkea edustaja kannustaa ja helpottaa edelleen jäsenvaltioiden kybertiedustelua käsittelevän työryhmän perustamista, jotta voidaan vahvistaa INTCENin erityisvalmiuksia tällä alalla jäsenvaltioiden vapaaehtoisten tiedustelupanosten pohjalta ja niiden toimivaltaa rajoittamatta. EUH:n ja jäsenvaltioiden välillä on suunnitteilla lisäkeskusteluja.
2.4	Edistetään EU:n kyberpelotevaikutusta haitallisen kybertoiminnan torjumiseksi, hillitsemiseksi ja estämiseksi ja siihen vastaamiseksi	Korkea edustaja ja komissio	EUH tarkistaa parhaillaan täytäntöönpano-ohjeita EU:n yhteistä diplomaattista vastausta haitallisiin kybert toimiin koskeville puitteille auttaakseen kehittämään kyberdiplomatian välineistöä ³ . Kyberpelotevaikutusta koskevaa ehdotusta valmistellaan, jotta korkea edustaja voi esittää sen neuvostolle yhdessä komission kanssa tämän toimivallan mukaisesti vuoden 2022 alussa. EU:n puolesta annettiin 16. huhtikuuta 2021 julkilausuma solidaarisuudesta

³ Neuvoston päätökset (YUTP) 2020/1127, 2020/1537 ja 2020/651, jotka sisältyvät asiakirjaan 9916/17.

Viite	Aloite	Komissio/korkea edustaja	Tilanne
			Yhdysvaltoja kohtaan haitallisen kybertoiminnan, erityisesti SolarWinds-kyberhyökkäyksen, vaikutusten johdosta ⁴ . Kansainvälisen yhteistyön edistämiseksi EUH järjesti 17. toukokuuta 2021 yhteistyössä puheenjohtajavaltion ja Euroopan unionin turvallisuusalan tutkimuslaitoksen kanssa keskustelun keskinäisen ymmärryksen parantamiseksi diplomaattisista lähestymistavoista, joilla pyritään torjumaan, hillitsemään ja estämään haitallisia kybertoimia ja vastaamaan niihin.
2.5	Tarkistetaan kyberpuolustuspolitiikan kehystä	Korkea edustaja ja komissio	Kyberpuolustuspolitiikan kehyksen uudelleentarkastelu yhteistyössä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa aloitettiin toukokuussa 2021.
2.6	Helpotetaan asiakirjan ” Sotilaallinen visio ja strategia kyberavaruudesta toiminnan alueena” kehittämistä YTPP:n sotilasoperaatioita varten	Korkea edustaja	Sotilaallista visiota ja strategiaa kyberavaruudesta toiminnan alueena käsittelevän asiakirjan on tarkoitus tukea kansallisia strategioita ja siten kyberpuolustusta koskevien EU:n toimien yhdenmukaistamista. Toinen EU:n kyberpuolustuksen konseptuaalista kehittämistä koskeva seminaari järjestettiin 28.–29. huhtikuuta 2021, ja sen tuloksia oli tarkoitus esitellä EU:n sotilaskomitealle kesäkuussa 2021.
2.7	Tuetaan siviili-, puolustus- ja avaruusteollisuuden välisiä synergioita	Komissio	Toimintasuunnitelma alojen välisen synergian tukemiseksi hyväksyttiin helmikuussa 2021.
2.8	Vahvistetaan kriittisten avaruusinfrastruktuurien kyberturvallisuutta avaruusohjelman puitteissa	Komissio	Työohjelma on valmisteilla.
(3) Maailmanlaajuisen ja avoimen kybertoimintaympäristön edistäminen			
3.1	Määritellään tavoitteet kansainvälisissä standardointiprosesseissa ja edistetään niitä kansainvälisellä tasolla	Komissio	Näihin tavoitteisiin liittyvä työ on käynnissä.

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/04/15/declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-european-union-expressing-solidarity-with-the-united-states-on-the-impact-of-the-solarwinds-cyber-operation/>

Viite	Aloite	Komissio/korkea edustaja	Tilanne
3.2	Edistetään kansainvälistä turvallisuutta ja vakautta kybertoimintaympäristössä, erityisesti antamalla EU:n ja sen jäsenvaltioiden ehdotus valtion vastuullisen toiminnan edistämistä kybertoimintaympäristössä koskevaksi toimintaohjelmaksi YK:ssa	Korkea edustaja	EU jatkaa työtä toimintaohjelman laatimiseksi tieto- ja televiestintätekniikan kehitystä kansainvälisen turvallisuuden yhteydessä käsittelevän Yhdistyneiden kansakuntien avoimen työryhmän 12. maaliskuuta 2021 julkaiseman konsensusraportin pohjalta.
3.3	Annetaan käytännön ohjeita ihmisoikeuksien ja perusvapauksien soveltamisesta kybertoimintaympäristössä	Korkea edustaja ja komissio	EU edistää edelleen kansainvälisen ihmisoikeuslainsäädännön ja -normien noudattamista ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan toimintasuunnitelmansa (2020–2024) sekä sananvapautta verkossa ja verkon ulkopuolella koskevien ihmisoikeussuuntaviivojensa pohjalta. Asianomaisten sidosryhmien kanssa on tarkoitus järjestää koordinoitinkokouksia vuoden 2021 jälkipuoliskolla.
3.4	Suojellaan lapsia paremmin seksuaaliselta hyväksikäytöltä ja riistolta ja laaditaan lapsen oikeuksia koskeva strategia	Komissio	Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsivät toukokuussa 2021 yhteisymmärrykseen väliaikaisesta asetuksesta, jolla varmistetaan, että verkkoviestintäpalvelujen tarjoajat voivat jatkaa vapaaehtoisia käytäntöjään verkossa tapahtuvan lasten seksuaalisen hyväksikäytön havaitsemiseksi ja siitä ilmoittamiseksi sekä lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän materiaalin poistamiseksi. Komissio laatii parhaillaan ehdotusta pysyväksi kehykseksi.
3.5	Vahvistetaan ja edistetään kyberrikollisuutta koskevaa Budapestin yleissopimusta muun muassa Budapestin yleissopimuksen toiseen lisäpöytäkirjaan liittyvän työn avulla	Komissio ja korkea edustaja	Komissio osallistuu EU:n puolesta toisesta lisäpöytäkirjasta käytäviin neuvotteluihin, ja pöytäkirja voidaan mahdollisesti avata allekirjoituksille vuoden 2022 alkupuolella.
3.6	Laajennetaan EU:n kybervuoropuhelua kolmansien maiden sekä alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa, myös epävirallisen EU:n kyberdiplomatian verkoston kautta	Korkea edustaja ja komissio	EU pohtii, miten nykyisiä kybervuoropuheluja voitaisiin vahvistaa ja laajentaa. Tällä hetkellä kybervuoropuheluja käydään Brasilian, Kiinan, Intian, Japanin, Etelä-Korean ja Yhdysvaltojen kanssa. Ensimmäinen EU:n ja Ukrainan välinen kybervuoropuhelu järjestettiin 3. kesäkuuta 2021. Lisäksi Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa tehdyssä kauppaa- ja yhteistyösopimuksessa määrätään pyrkimyksestä käynnistää EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välinen kybervuoropuhelu. Yhteistyössä EU:n edustustojen ja eri puolilla maailmaa sijaitsevien

Viite	Aloite	Komissio/korkea edustaja	Tilanne
			jäsenvaltioiden suurlähetystöjen kanssa valmistellaan parhaillaan epävirallista EU:n kyberdiplomatian verkostoa, jolla edistetään EU:n visiota kybertoimintaympäristöstä, vaihdetaan tietoja ja koordinoidaan säännöllisesti kybertoimintaympäristön kehitystä. Kyberdiplomatian verkoston toiminnan odotetaan alkavan vuoden 2021 jälkipuoliskolla.
3.7	Vahvistetaan yhteistyötä monisidosryhmäisen yhteisön kanssa erityisesti säännöllisellä ja jäsennellyllä tietojenvaihdolla yksityisen sektorin, tiedemaailman ja kansalaisyhteiskunnan kanssa	Komissio ja korkea edustaja	Säännöllistä ja jäsenneltyä tiedonvaihtoa sidosryhmien, kuten yksityisen sektorin, tiedemaailman ja kansalaisyhteiskunnan, kanssa olisi vahvistettava myös kybervuoropuheluun liittyvän pohdinnan yhteydessä (ks. edellä 3.6 kohta).
3.8	Ehdotetaan EU:n ulkoisten kybervalmiuksien kehittämisohjelmaa ja EU:n toimielinten välistä kybervalmiuksien kehittämiskomiteaa	Komissio ja korkea edustaja	Keskusteluja EU:n toimielinten välisen kybervalmiuksien kehittämiskomitean perustamisesta käydään parhaillaan. Ensimmäinen aloituskokous pidettiin huhtikuussa 2021. Kun komitea on perustettu, se laatii kehittämisohjelman.
Kyberturvallisuus EU:n toimielimissä, elimissä ja virastoissa			
A.1	Asetus tietoturvasta EU:n toimielimissä, elimissä ja virastoissa	Komissio	Komissio kuulee muita toimielimiä, elimiä ja virastoja sekä jäsenvaltioiden kansallisia turvallisuusasiantuntijoita, jotta ehdotus voitaisiin hyväksyä vuoden 2021 viimeisellä neljänneksellä.
A.2	Asetus yhteisistä kyberturvallisuussäännöistä EU:n toimielimiä, elimiä ja virastoja varten	Komissio	Komissio tekee vertailuanalyysia kyberturvallisuuspolitiikoista ja arvioi uhkaympäristöä yhdessä muiden toimielinten, elinten ja virastojen kanssa, jotta ehdotus voitaisiin hyväksyä vuoden 2021 viimeisellä neljänneksellä.
A.3	Uusi oikeusperusta CERT-EU:lle sen vakauden ja rahoituksen vahvistamiseksi	Komissio	Komissio tarkastelee yhdessä muiden toimielinten, elinten ja virastojen kanssa uusia yhteisiä kyberturvallisuussääntöjä oikeusperustana CERT-EU:n vahvistamiselle, jotta voidaan selvittää merkittävien poikkeamien kasvavasta määrästä. Sääntöjä ehdotetaan todennäköisesti osana edellä olevaa aloitetta A.2.